

Ferrara

Az ember lassankint megszokja. Ha még egy-két hétig utazom, természetesen fogom találni. Az ember este megérkezik egy városba. Megkeresi a piazzát, egy pillantást vet a sárkánytaréjos, nagytornyú palazzóra, és megkeresi azt a bizonyos, neki megfelelő, mindenütt egyforma albergót. Megvacsorázik, egy kis bort iszik, és másnap megnézi a várost. Mindenütt van egy dóm, egy ferde torony, és valami specialitás. Ferrarában például az Esték várkastélya, hatalmas, ódon, zordon vár, vízzel töltött sáncárokkal körülvéve, a város közepén. Ez a sáncárok akkor este nagyon imponált nekem, bár mindjárt kissé gyanús volt. Sajnos, félelmem valóra vált.

A szállodában, mikor fel akartam húzni a függönyt és ki akartam nyitni az ablakot, a szobalány nem hagyta. Figyelmeztetett, hogy nagyon sok a zanzara, a szúnyog. Úgy is volt. A vízzel töltött sáncárookra nem hiába gyanakodtam. Az ilyen szép középkori intézmények nincsenek minden hátrány nélkül. Egész éjjel nem hunytam le a szemem. Az Estékre azóta csak bizonyos rosszallással tudok gondolni – pedig hát ha a Scalák és Polenták Dantét vendégelték, ők viszont Ariostót és Tassót. Igaz, hogy Tasso belé is őrült ebbe a vendégszeretetbe.

Pedig Baedeker is figyelmeztetett a veszedelemre, már Ravennával kapcsolatban megjegyezte: Im Sommer viele Stechmücken. Miért annyival komikusabb a német szó, mint a megfelelő magyar vagy olasz? Miért olyan lehetetlen állat a Stechmücke, mint a nünüke és a rézsüke?

A Stechmückékkel úgy voltam, mint a meleggel. Annyit hallottam róluk, hogy nem hittem el, és mikor Veronában először keltem fel dagadt fejjel, meg voltam sértődve. Azóta húséges társaim éjszakánként. Néha vadászom rájuk, de mindhiába. Sokkal fürgébbek, mint a mi margitszigeti szúnyogjaink.

Ferrara

Lentamente, ci si abitua. Se viaggiassi ancora per un paio di settimane, lo troverei naturale. Si arriva nelle città di sera. Si cerca la piazza, si dà un'occhiata al palazzo dalle grandi torri a coda di rondine, e si cerca quell'albergo che si giudica consono, tra la schiera di alberghi del tutto identici. Si cena, si beve un po' di vino, e il giorno dopo si visita la città. In ogni luogo c'è un duomo, una torre pendente, e qualche specialità. A Ferrara, ad esempio, al centro della città ti attende il castello estense, enorme, antico, austero, circondato da fossati pieni d'acqua. Questi fossati mi colpirono particolarmente la sera, ma subito dopo li trovai un poco sospetti. Purtroppo il mio timore divenne realtà.

In albergo provai a spostare la tenda per aprire la finestra, ma la cameriera me lo impedì. Mi avvertì che le *zanzare*, come le chiamò, erano copiose. Era davvero così. I miei sospetti nei confronti dei fossati pieni d'acqua non erano infondati. Edifici medievali così belli non sono privi di svantaggi. Non chiusi occhio tutta la notte. Da allora riesco a pensare agli Este solo con una certa deplorazione; d'altro canto, se gli Scala e i Polenta accolsero Dante, gli Estensi ospitarono Ariosto e Tasso. È anche vero, che Tasso impazzì per tutta quell'ospitalità.

Eppure anche Baedeker mi aveva messo in guardia sul pericolo già osservato a Ravenna: Im Sommer viele Stechmücken. Perché è tanto più comica la versione tedesca rispetto a quella ungherese o italiana? Perché la Stechmücke pare un animale tanto improbabile quanto il termidottero o la canapispola?

Soffrivo le Stechmücken quanto il caldo. Ne avevo sentite tante sul loro conto da non crederci, e quando a Verona mi svegliai per la prima volta col viso gonfio, mi offesi. Da allora sono le mie fedeli compagne notturne. Ogni tanto ne vado a caccia, ma invano. Sono molto più veloci delle zanzare dell'isola Margherita, a Budapest.

Trad. di Alessia Mio